

Però el fet que el NP i NL *Mira* sigui tan freqüent en el P. Val. i Mall.; i absent o molt rar en el Princ., es pot explicar suposant que allà el NP català serví de «tapadora» del nom de morisques que pretenien ser filles d'un *amîr* ('comandant' en àrab) o eren d'un moro que es deia *Amîr*. El *DAG*. documenta *Mira* com nom d'una jueva a Sta. Col. Q. l'a 1287. J.C i J.F.C.

Beni-Mira, V. *Bonamira* i *Mirabona* vol. I 207n. 7, i refet s.v *Binibona* (supra)

MIRA-

Compostos del verb *mirar* amb el sentit de 'estar encarat a' tal o tal lloc o ambient: *Miralcamp*, *Miramar*, *Mirambell* etc.

MIRAMBELL només sembla diferenciar-se dels altres per la *-m-* medial; però ni això no és cert, perquè la forma originària fou *Miralbell*, amb la primera *l* canviada en nasal per la dissimilació.¹ Ho demostra ja l'oposició contrastant amb els noms cat. i occitans paral·lels *Miralcamp*, *Miralsot*, *Miralpeix* etc. En alguns d'aquests, segueix un mot sense article (*Miramar*, *Miravall*), i també en variants d'aquells (*Mirabello* it., *Mirapeis* oc., etc.); en els altres s'hi ha posat article, amb valor, en part, abstracte: '(la cosa, el terreny) bell etc'.²

Acaben de demostrar-ho els noms paral·lels de les llengües romàniques veïnes, dels quals citen molts exs. Pieri i Skok (*BhZRPb*. xxvii, 32-34). En particular tenim *Mirabello*, documentat el 1306 a Toscana (Pieri, *Top.* Arno, 341; Skok). Per a l'ús amb article, cf. allí també *Crevalcuore* (=fr. *Crèvecoeur*), però més generals, *Mirabello*, *-belli*, *-bella*, en nombre d'una vintena entre Toscana, el nord d'It., i fins a Molise. Com diu Pieri: «è un invito a mirare un paesaggio».

A tot França s'estén i es va repetint el tipus *Mirabel*, *Mirabeau*, *Mirbeau* etc. Però també allà es produeix la dissimilació (probablement responsable, almenys en part, de la forma *Mirabello*): *Mirambel* o *Mirambeau* a la Charente, dos a Charente-Inf., senyals a H-Gar., Corrèze i Deux-Sèvres —alguns d'aquests, documentats antigament sense la *-m-*. Innecessari partir d'una construcció *Mira-in-bellum*, com temptaja Skok. La base és simplement MIRA BELLUM (LOCUM), cf. *Mirabello* en un doc. b-ll. de Vauclusa a. 1135, que avui és *Belair*, i, en doc. de 1055, *Belveder*; i en l'any 1059, *Pulchro Visu*, denominació de significat equivalent; de la qual tenim el perfecte paral·lel cat. *Bellví*s (art. supra). Alguna indicació útil (entre altres) en una nota de Schultz-Gora (*ASNSL* CLI, 264-6).

El que convé posar de relleu és la gran germanor

que demostra aquest tipus toponímic, entre els noms de lloc catalans, occitans i italians i alguns de la França d'Oïl; mentre que a la resta de la Pen., només tenim un *Mirambel* fronterer a 4 k. del límit ling., 16 k. a l'O. de Morella,³ i un *Mirabel* isolat de la prov. de Càceres (amb *-el* d'aires poc autòctons). És veritat que allí abunden els *Miraflores*, i no hi són rars altres compostos d'aquest tipus, com *Mirabueno*.

A) MIRAMBELL

1) La Creu de *Mirambell*, collada al damunt de Centelles, des d'on es té esplèndida vista de la Plana de Vic i del Montseny.

2) Lloc antic en el Penedès, prop de Lavit: a 1181: «vila de Rosso, q. vocant *Mirambelo*» (*Arx. Sols.*), citat junt amb aquell, i amb el Papiol i altres llocs del Penedès.

3) Agr. de Calonge de Segarra, pron. *mirambé*l oït a Freixenet (Casac. 1920) (cf. *BDLC* x, 40). S. XII: *Mirambel* a les 3 llistes de parròquies de Vic p.p. Pladevall n° 219; 1331: «eccl. de *Mirambello*» (*Misc. Griera* I, 378); 1359: *Mirambell* (*CoDoACA* XII, 55); c. 1800: lugar de *Mirambell*» (en la monogr. del llicenciat Mirambell, sobre St. Martí Sesgueioles, p. 10).

4) Agr. de Bassella (Segre Mitjà). 1359: (*CoDoACA* XII, 26); interessant aquest cas, perquè forma joc i contrast amb *Miralpeix*: llogarets veïns tots dos, aquest vora el Segre, i aquell 3k5 al ONO., en posició elevada, d'esquena al riu, però amb gran vista de cara a la ribera de Madrona. Visitats dos (pron. *mirambé*l, *miralpé*'s) en les enqs. de 1957; *Miralpeix* està encarat als peixos que formiguegen pel Segre; l'altre, al bell paisatge que domina cap al Nord-est, al lluny.

5) Un Petrus de *Mirambell* que figura el 1161 en una carta de població de *Vencilló* al N. de Lleida (Font Rius, *C.d.p.* 166) potser suposa un lloc d'aquest nom, cf. *Mirarnal* infra (i) i el (6).

6) Freqüent com a nom de barons, que vindrien d'un dels llocs citats. 1207: Petrus de *Mirambello* (*Cart.* St. Cugat III, 378); 1249: R. de *Mirambello*, notari de Bna. (id. II. 504); 1301: personatge important, G. de *Mirambello* consiliari civitatís Bna. (*BABL* XI 304, CCandi, *Mi. Hi. Ca.* I, 137).

7) Veïnat valencià agre. a la parr. de *Bonrepòs*, i avui incorporat al te. mun. de València. Segons SSiv, era una moreria els anys 1472; i en temps del «Beato» tenia 18 focs de moriscos, com anex de Carpesa; segons Lapeyre p. 43, 13 doc. el 1563, 23 doc. el 1602, mentre que Reglà, grafiant-lo *Mirambell* (p. 107) li troba 14 crist. vells obedients a N. Montoliu (i també serien cri. vells els 13 del cens de 1572); versemblant, però que sempre vagin ser moriscos que provaven de passar per vells cristians. També consta en el S. XVII primera meitat, escrit *Mirambell* en el *Llibre d'Antiquitats*. Sol figurar acompanyat amb *Bonrepòs*, altre poble morisc (v. art. supra, i allí la